

PRIEVARTOS NAUDOJIMO
VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS
TARNYBOJE TEISINIS
REGLAMENTAVIMAS

TEISĒS AKTAI

1. Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymas.
2. Policijos veiklos įstatymas.

ŠAUNAMOJO GINKLO IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO SĄLYGOS

1. Pareigūnai turi teisę panaudoti šaunamuosius ginklus ir specialiąsias priemones tik įstatymų nustatytais atvejais, atsižvelgdami į teisės pažeidimo pobūdį, pažeidėjo asmenybę, konkrečią situaciją.
2. Pareigūnai šaunamąjį ginklą ir specialiąsias priemones gali panaudoti tais atvejais, kai jiems pavestų tarnybinių pareigų negalima įvykdyti kitu būdu be grėsmės savo pačių arba kitų asmenų gyvybei.
3. Jeigu leidžia aplinkybės, apie šaunamojo ginklo ir specialiųjų priemonių panaudojimą reikia įspėti šūksniu, įspėjamuoju šūviu arba kitu būdu.

ŠAUNAMOJO GINKLO IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO PAGRINDAI

(VSAT įstatymo 23 str.)

Pareigūnas turi teisę panaudoti **šaunamąjį ginklą**:

- 1) atremdamas ginkluotą įsiveržimą į Lietuvos Respublikos teritoriją, saugomą objektą ar užkirsdamas kelią orlaivio, laivo arba kitų transporto priemonių, kuriose nėra keleivių, pagrobimui;
- 2) kai asmuo, laivas, orlaivis arba kita transporto priemonė kerta valstybės sieną uždraustoje arba tarptautiniam susisiekimui nenustatytoje vietoje, arba nustatytoje vietoje, tačiau neleistinu būdu ir tai sukelia realų pavojų pareigūno arba kito asmens gyvybei ar sveikatai, arba nepaklūsta išankstiniams aiškiai išreikštiems pareigūno reikalavimams sustoti ir kitaip nebuvo galima jų sulaikyti;
- 3) pasienio ruože sulaikydamas sausumos transporto priemonę, jeigu jos vairuotojas savo veiksmais sudaro realų pavojų pareigūno arba kito asmens gyvybei ar sveikatai, arba nepaklūsta išankstiniams aiškiai išreikštiems pareigūno reikalavimams sustoti, jei kitaip nebuvo galima jo sulaikyti;
- 4) kitais policijos veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatytais atvejais.

ŠAUNAMOJO GINKLO IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO PAGRINDAI

(Policijos veiklos įstatymo 25 str.)

Policijos pareigūnas turi teisę panaudoti **šaunamąjį ginklą** prieš asmenį tokiais atvejais:

- 1) gindamas save, kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsینimosi;
- 2) sulaikydamas nusikalstamą veiką padariusį asmenį, kuris aktyviais veiksmais vengia sulaikymo, jeigu kitaip jo neįmanoma sulaikyti, taip pat tais atvejais, kai asmuo atsisako įvykdyti teisėtą reikalavimą padėti ginklą ar kitą daiktą, kuriuo galima sužaloti žmogų, jeigu kyla pavojus policijos pareigūno ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai ir kitaip jo neįmanoma nuginkluoti;
- 3) atremdamas saugomų objektų užpuolimą;
- 4) kai būtina išlaisvinti įkaitus arba užkirsti kelią teroro aktui;
- 5) pabėgimo iš įkalinimo vietų ar riaušių jose atvejais.

Policijos pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš transporto priemonę ir gyvūnus.

ŠAUNAMOJO GINKLO IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO PAGRINDAI

(VSAT įstatymo 23 str.)

Pareigūnas, vykdydamas tarnybines pareigas, turi teisę panaudoti **specialiąsias priemones** (lazdas, antrankius, surišimo priemones, dujas, priverstinio transporto priemonių sustabdymo priemones, kovos imtynių veiksmus, tarnybinius šunis, šaunamąjį ginklą su specialios paskirties nemirtinais šaudmenimis bei kitas įstatymų leidžiamas ir vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintas aktyvios ir pasyvios gynybos priemones):

- 1) atremdamas užpuolimą prieš pareigūnus ir kitus asmenis, vykdančius pareigas pasienio ruože, pasienio kontrolės punkte, saugomame objekte;
- 2) sulaikydamas valstybės sienos, saugomo objekto pažeidėjus, piktybiškai nepaklūstančius pareigūnui arba jam pasipriešinančius;
- 3) išlaisvindamas įkaitus;
- 4) užkirsdamas kelią teisėtvarkos pažeidimams pasienio ruože, pasienio kontrolės punkte, saugomame objekte;
- 5) atremdamas saugomų pareigūnų, pastatų, pavienių patalpų ir transporto priemonių užpuolimus arba išlaisvindamas užimtus šiuos objektus;
- 6) kitais policijos veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatytais atvejais.

ŠAUNAMOJO GINKLO IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO PAGRINDAI

(Policijos veiklos įstatymo 24 str.)

Policijos pareigūnas turi teisę panaudoti **fizinę prievartą**:

- 1) gindamas save, kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio gyvybei ar sveikatai kėsینimosi;
- 2) sulaikydamas teisės pažeidimą padariusį asmenį, kuris aktyviais veiksmais vengia sulaikymo;
- 3) kai kėsینamasi į policijos kontroliuojamą ar saugomą objektą, transporto priemonę, šaunamąjį ginklą, sprogstamąsias medžiagas, specialiąsias ryšio, aktyvios ar pasyvios gynybos priemones ar kitą policijos turtą;
- 4) masinių riaušių ar grupinių veiksmų, kuriais pažeidžiama viešoji tvarka, metu;
- 5) esant tarnybiniam būtinumui, stabdydamas transporto priemonę.

ŠAUNAMOJO GINKLO IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO PAGRINDAI

(VSAT įstatymo 23 str.)

Šaunamasis ginklas, specialiosios priemonės gali būti panaudotos **be įspėjimo**:

- 1) kai pareigūnas arba kitas asmuo užpuolamas netikėtai arba panaudojant ginklą;
- 2) kai užpuolama panaudojant kovinę techniką, laivą, orlaivį arba kitą transporto priemonę;
- 3) kai pasipriešinama ginklu;
- 4) išlaisvinant įkaitus;
- 5) kitais policijos veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatytais atvejais.

ŠAUNAMOJO GINKLO IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO PAGRINDAI

(Policijos veiklos įstatymo 23 str.)

Prieš naudodamas fizinę prievartą arba šaunamąjį ginklą, policijos pareigūnas privalo įspėti apie tokį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia grėsmę pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai arba toks įspėjimas yra neįmanomas.

ŠAUNAMOJO GINKLO IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMO PAGRINDAI

(VSAT įstatymo 23 str.)

Šaunamuosius ginklus arba specialiąsias priemones naudoti **draudžiama**:

- 1) prieš laivus, orlaivius ir kitas transporto priemones, kuriose yra keleivių;
- 2) prieš asmenis, pareigūnų akivaizdoje atsitiktinai perėjusius valstybės sieną dėl nelaimingo atsitikimo arba nenugalimos jėgos;
- 3) patalpose, kuriose yra sprogstamųjų medžiagų, šaudmenų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų žmonių gyvybei bei sveikatai ar visuomenės saugumui;
- 4) prieš asmenis, pastatus, patalpas, transporto priemones, turinčius neliečiamumo teisę;
- 5) žmonių susibūrimo vietose, jeigu nuo to gali nukentėti pašaliniai asmenys;
- 6) prieš asmenį, turintį su savimi mažametį vaiką;
- 7) prieš moteris, kai akivaizdu, kad jos nėščios, taip pat prieš asmenis, jei akivaizdu, kad jie neįgalūs, prieš nepilnamečius, jeigu jų amžius žinomas pareigūnui arba išvaizda atitinka amžių, išskyrus atvejus, kai jie priešinasi pavojingai gyvybei ar sveikatai būdu arba jei užpuola tokių asmenų grupę ir šis užpuolimas kelia grėsmę gyvybei ar sveikatai.